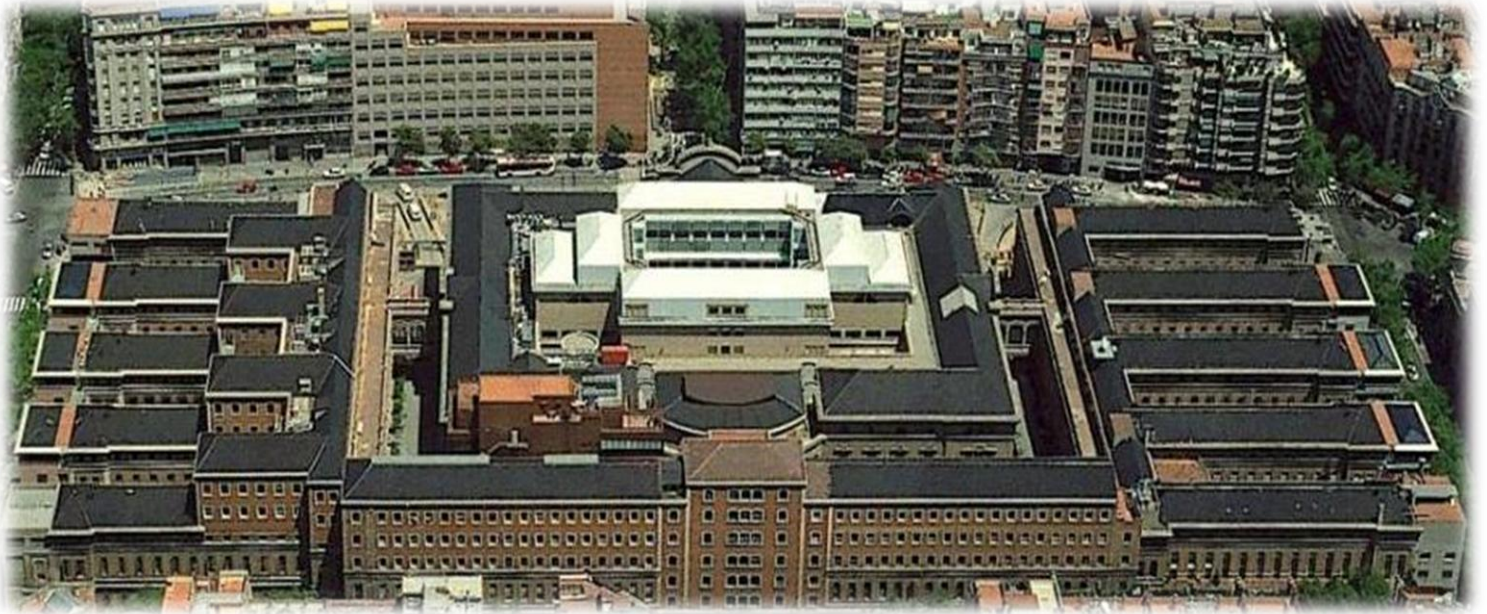

[Itinerari Formatiu]

Hospital Clínic de Barcelona

[ANATOMIA PATOLÒGICA]

Aprovat en Comissió de Docència el 18 de març de 2020

CLÍNIC
BARCELONA
Hospital Universitari

DOCUMENTO	IF-01_v02	
REDACTADO	REVISADO	APROBADO
TUTORAS DE RESIDENTES Alba Díaz Adriana García	JEFE DE SERVICIO Antonio Martínez	COMISIÓN DE DOCENCIA
Fecha: 04/03/2020	Fecha: 05/03/2020	Fecha: 18/03/2020
Periodicidad de revisión del Itinerario Formativo	Cada 4 años	

HISTÓRICO DEL DOCUMENTO: IF-01					
Nº Versión	Fecha aprobación	Nº revisión	Fecha nueva revisión	¿Cambio versión? (Sí/No)	Próxima fecha de revisión
01	28/02/2018	1	4 años	No	2022

Telèfon de contacte: 932275400 Extensió 2124 y email norellana@clinic.cat

[ÍNDEX]

1. PRESENTACIÓ.....	4
2. OBJECTIUS GENERALS I COMPETÈNCIES PROFESSIONALS A ADQUIRIR.....	5
3. PROGRAMA DE ROTACIONS I OBJECTIUS DE LES ROTACIONS	7
4. GUÀRDIES	9
5. CURSOS I SESSIONS	9
5.1. Pla de Formació Transversal Comú	9
5.2. Sessions Generals de Residents	11
5.3. Cursos i Sessions de l'Especialitat	11
6. BIBLIOTECA.....	12
7. RECERCA	12
7.1. Activitats de Recerca.....	12
7.2. Doctorat.....	12
8. PREMIS	13
8.1. Contractes de Recerca	
8.2. Premi Clínic-Mutual Mèdica	
8.3. Premis Clínic-MSD	
8.4. Premi Antonio Palacín al millor resident en Patologia Autòpsica	
8.5. Premi Antonio Cardesa a la millor comunicació d'un resident congrés nacional o internacional.	

1. PRESENTACIÓ

Benvinguts al Servei d'Anatomia Patològica del Segle XXI: compromís amb la precisió i l'excel·lència

El Servei d'Anatomia Patològica (CDB) (Esc. 3, Pl.5) de l'Hospital Clínic de Barcelona integra més de 90 professionals que treballen per proporcionar informació eficaç per al diagnòstic, pronòstic i tractament de les malalties. Utilitzem biòpsies tissulars i líquides i citologies per aquest diagnòstic incorporant els últims avenços científics en els camps de la patologia molecular, la immunohistoquímica, el fenotipatge, les tècniques histoquímiques i citoquímiques, la hibridació in situ i la citogenètica molecular. Prestem el servei de punció aspiració amb agulla fina i obtenció de biòpsies de moll d'os.

Compromesos amb els malalts i amb el millor coneixement de les malalties, el Servei lidera la incorporació de tècniques d'última generació en el diagnòstic personalitzat i de precisió que demanden els nostres malalts. Compromesos també a assegurar un diagnòstic precís i de qualitat a tots els ciutadans de la nostra influència, hem establert aliances estratègiques amb altres serveis que posen el nostre enorme potencial diagnòstic al servei de la societat. Fa més de 30 anys que liderem el diagnòstic anatomopatològic integrat de les malalties, amb independència de la complexitat de les noves tècniques al servei del diagnòstic.

El primer Servei d'Anatomia Patològica Europeu organitzat a l'entorn de les malalties i els malalts

El Servei està estructurat en cinc seccions: 1 Patologia Tòrax, Digestiva i Metabòlica; 2 Patologia Mèdicoquirúrgica, Dermatopatologia i Neuropatologia; 3 Patologia Genitourinària i Perinatal; 4 Hematopatologia (Oncològica i Hemostàsia especial) i 5 Pediatria. Aquesta organització s'adapta a la nostra estructura d'hospital per donar millor servei als Instituts que gestionen les diferents malalties. Un esforç organitzatiu per a un servei que té els seus orígens a la Facultat de Medicina a finals del segle XIX, amb el catedràtic i premi Nobel de Medicina, Santiago Ramón y Cajal. Aquesta proximitat amb la Universitat ens permet acomplir un doble compromís amb la societat: d'una banda, garantir un accés sanitari igualitari amb un diagnòstic precís, i d'altra formar els professionals del futur per millorar el coneixement i el tractament de les malalties. Per això participem en la formació de metges residents de l'Especialitat d'Anatomia Patològica, així com en l'ensenyament de pregrau (Grau de Medicina, Grau de Biomedicina i Grau de Podologia) i postgrau de la Facultat de Medicina de la UB. També acollim residents d'altres hospitals, així com a especialistes i llicenciats, nacionals o estrangers, que volen ampliar la seva formació.

Estem organitzats en 10 plataformes tecnològiques, amb la Preanalítica més automatizada i moderna d'Europa i amb el suport tecnològic del Core de Patologia Molecular del Centre de Diagnòstic Biomèdic, per assegurar el màxim nivell de qualitat i integració diagnòstica.

La meta principal de la residència d'Anatomia Patològica, que té una durada de 4 anys, és aconseguir que l'especialista en formació assoleixi els objectius educacionals contemplats en el programa educatiu de l'especialitat i que estigui preparat per a un exercici correcte de l'especialitat.

Benvinguts a la Patologia del segle XXI

2.OBJECTIUS GENERALS I COMPETÈNCIES PROFESSIONALS A ADQUIRIR

Els **objectius generals** a assolir al final del període de formació de residents, segons l'establert al BOE, són:

1. Patologia quirúrgica
  - Situar la sol·licitud d'estudi en el context del pacient.
  - Descriure i dissecar la peça remesa.
  - Indicar les tècniques i metodologies adequades (microscopia òptica, microscopia electrònica, histoquímica, immunohistoquímica, patologia molecular, etc).
  - Interpretar les troballes microscòpiques, emetre un diagnòstic raonat per una descripció microscòpica si s'escau i efectuar una valoració pronòstica i terapèutica quan procedeixi.
  - Interpretar biòpsies intraoperatòries.
2. Citopatologia
  - Aprenentatge de les tècniques de presa de mostres (citologia exfoliativa, suspensions líquides, punció-aspiració per palpació).
  - Interpretar les extensions i establir un diagnòstic.
  - Citopatologia molecular: cribatge i lesions quístiques pancreàtiques.
3. Patologia i Genètica Molecular aplicada al diagnòstic integrat del càncer:
  - Interpretar els resultats del panells de petit nombre de gens i integrar-los en el diagnòstic definitiu amb familiarització de plataformes con MycancerGenome, TheCancerGenome i altres per obtenir informació rellevant de les variants al·lèliques.
  - Tècniques moleculars monogèniques i tècniques del Core de Biologia Molecular.
  - Extraccions d'àcids nucleics de biòpsies així com de RNA per a perfils d'expressió.
  - Estudis de FISH i citogenètica molecular.
  - Estadiatge molecular del càncer de colon.
  - Càncer Hereditari
4. Patologia autoimmunitària i autoinflamatòria:
  - Interpretar lesions cutànies i renals amb aquesta patologia
  - Estudis d'immunofluorescència directa i indirecta
  - Patologia inflamatòria intestinal i malaltia autoimmune del tracte gastrointestinal
5. Patologia del trasplantament:
  - Interpretar lesions de rebuig així con patologia tardana dels empelts en trasplantament cardíac, hepàtic i renal.
6. Hematopatologia:
  - Interpretar neoplàsies hematològiques al moll de l'os i als teixits limfoides i extraganglionars.
  - Conèixer la classificació actual de les neoplàsies de l'OMS vigent i participar en el diagnòstic multidisciplinar integrat.
7. Avaluacions "in situ" de la patologia:
  - Interpretar biòpsies intraoperatòries tant amb microscopia òptica com digital.
  - Aprendre a fer avaluacions in situ de mostres procedents de puncions citològiques tant per al diagnòstic ràpid com per a la gestió del material.

- Realitzar puncions aspiratives per-cutànies.

8. Patologia Computacional:

- Interpretar imatges de microscopia òptica digitalitzades
- Aprendre a fer anotacions en les preparacions virtuals
- Utilitzar i ajudar a desenvolupar algoritmes d'Intel·ligència Artificial per al desenvolupament d'eines de suport al diagnòstic.

9. Formació de tipus organitzatiu:

- El resident ha de conèixer el funcionament del Servei en quant a planificació, organització, direcció i control; d'un mode especial s'ha de formar en el terreny del control de qualitat i també de la gestió. Els residents s'implicaran de forma activa en les diferents plataformes tecnològiques transversals que conformen el Servei com Preanalítica, Qualitat o Patologia Digital.
- Implicació del resident en les tècniques de la plataforma preanalítica, traçabilitat i els processos bàsics per a processar les biòpsies.

10. Patologia autòpsica:

- Interpretar les dades clíniques contingudes en la història clínica.
- Indicar les tècniques i metodologies adequades (autòpsia clínica, autòpsia d'alt risc, tècniques d'imatge, presa de mostres per a estudi microbiològic,...).
- Realitzar la dissecció dels òrgans mitjançant tècniques estandaritzades.
- Confeccionar un protocol que interpreti els canvis macro i microscòpics i que estableixi una conclusió clínico-patològica.
- Nous estudis autòpsics: protocol de mort sobtada, autòpsia molecular del càncer, protocols de nounats, autòpsies fetals...

11. Formació comuna bàsica:

El resident haurà d'adquirir, mitjançant cursos o activitats formatives pertinents, els coneixements, actituds i aptituds necessaris per a la interacció professional, metodologia general de la recerca, estadística, mètodes de comunicació, noves tecnologies i bioètica.

Les **competències professionals** de l'especialitat d'Anatomia Patològica inclouen diferents àrees d'activitat mèdica, totes elles contemplades en el programa educatiu:

1. Àrea assistencial:

El principal fi de l'especialitat és el diagnòstic de diferents tipus de mostres (autòpsies, biòpsies diagnòstiques o quirúrgiques i citologies) mitjançant diferents tècniques (morfològiques, immunohistoquímiques, de patologia molecular,...).

Aquestes competències es poden avaluar individualment durant tot el procés de la formació dels residents fent anualment el Progress TEST de la Societat Europea de Patologia (<https://pathxl.co.uk/europals/>)

2. Àrea docent:

S'intervé no només en la formació de residents propis sinó també en la formació de residents d'altres especialitats. Alhora es juga un paper important en la docència de pre i post grau.

3. Àrea de recerca:

La recerca clínica i bàsica tenen un dels seus suports principals en l'Anatomia Patològica, estant considerada com a mètode a aplicar en les investigacions plantejades per les diferents especialitats (tant mèdiques com medico-quirúrgiques) així com per altres disciplines bàsiques. La majoria dels residents acaben la residència amb projecte avançat de tesi i els últims anys el 80% dels residents i ex-residents acaben defensant a tesi doctoral.

3.PROGRAMA DE ROTACIONS I OBJECTIUS DE LES ROTACIONS

Any De Residència	Nom de la Rotació	Durada de la Rotació	Lloc de Realització
R1	Patologia autòpsica i formació de laboratori Patologia quirúrgica¹ - Patologia digestiva (1) - Ginecopatologia (1) - Patologia pulmonar i cardiovascular (1) - Patologia cap i coll (1)	3 mesos 8 mesos	Servei d'Anatomia Patològica-CDB
R2	Patologia quirúrgica¹ - Patologia hepàtica/endocrí (1) - Uropatologia (1) - Patologia mamària (1) - Dermatopatologia (1) - Nefropatologia (1) Citopatologia (1)	9 mesos 2 mesos	Servei d'Anatomia Patològica-CDB
R3	Patologia molecular Patologia quirúrgica¹ - Patologia digestiva (2) - Patologia pulmonar i cardiovascular (2) - Patologia hepàtica/endocrí (2) - Patologia cap i coll (2) - Ginecopatologia (2) - Hematopatologia i patologia molecular - Neuropatologia/Patologia múscul i nervi (1)	1 mes 10 mesos	Servei d'Anatomia Patològica-CDB
R4	Citopatologia (2) Patologia quirúrgica¹ - Dermatopatologia (2) - Patologia mamària (2) - Patologia obstètrica i perinatal - Neuropatologia/Patologia múscul i nervi (2) - Nefropatologia (2) Rotació externa Diagnòstic en rutina Patologia pediàtrica*	2 mesos 5 mesos 2 mesos 1 mes 1 mes	Servei d'Anatomia Patològica-CDB * Servei d'Anatomia Patològica-Hospital Sant Joan de Déu

Durant el primer any es realitza una rotació inicial de 3 mesos per autòpsies i formació de laboratori, durant els quals el resident s'introdueix al funcionament general del laboratori, realitza autòpsies clíniques sota supervisió directa i s'inicia en l'aprenentatge del tallat i diagnòstic de les biòpsies i peces quirúrgiques més freqüents. Alhora també rep la primera presa de contacte amb el Core de Patologia Molecular. Després d'aquesta rotació inicial, s'inicia el període de rotacions per les diferents subespecialitats. Moltes de les rotacions són dobles, és a dir, es realitzen tant en la primera meitat de la residència (1) com en els dos últims anys (2).

OBJECTIUS DE LES ROTACIONS

¹ La rotació a cada àrea inclou la patologia molecular específica.

Patologia autòpsica i formació de laboratori:

- Coneixement dels requisits per a la realització de l'autòpsia clínica.
- Tècnica d'evisceració i tallat d'òrgans.
- Tècniques de presa de mostres per a estudis microbiològics.
- Entrenament en la descripció de troballes macroscòpiques.
- Redacció del protocol d'autòpsia.
- Presa de mostres per a estudi histològic.
- Interpretació de les troballes microscòpiques.
- Realització de l'informe autòptic, amb diagnòstic provisional i final.
- Coneixement de l'organització i funcionament del laboratori d'Anatomia Patològica, incloent aspectes de seguretat i qualitat i aplicacions informàtiques aplicades en la gestió de dades del laboratori.
- Coneixements de tècniques immunohistoquímiques i histoquímiques.
- Coneixement de les noves tècniques autòpsiques: protocol de mort sobtada, autòpsia molecular del càncer, protocols de nounats, autòpsies fetals...

Patologia quirúrgica i pediàtrica:

- Macroscopia:
  - o Descripció, tallat i presa de mostres de les biòpsies i peces quirúrgiques.
  - o Identificació i estudi dels marges quirúrgics.
  - o Dissecció ganglionar.
  - o Valor de la fotografia macroscòpica.
  - o Entrenament en la descripció de troballes macroscòpiques.
  - o Entrenament en la realització de diagnòstics macroscòpics.
  - o Coneixement dels mètodes de fixació.
- Microscopia:
  - o Entrenament en la descripció de troballes microscòpiques.
  - o Entrenament en la integració de dades clíniques i anatomopatològiques.
  - o Establir diagnòstic diferencial histopatològic.
  - o Indicació de tècniques complementàries.
  - o Interpretació de troballes histoquímiques, immunohistoquímiques i patologia molecular.
  - o Elaboració de l'informe anatomopatològic.
  - o Aplicació del sistema TNM.
  - o Codificació dels informes conforme el sistema SNOMED.
  - o Coneixement de les limitacions de l'estudi anatomopatològic.
  - o Fer una adequada correlació clínico-patològica per a diagnòstics definitius.
  - o Realitzar diagnòstic integrat multidisciplinar.
  - o Participar activament a tots els comitès clínico-patològics de l'Hospital.

Citopatologia:

- Entrenament en la descripció de troballes citològiques en cribatge de càncer de cèrvix i en citopatologia general.
- Entrenament en la integració de dades clíniques i citopatològiques.
- Establir diagnòstic diferencial citopatològic.
- Indicació de tècniques complementàries.
- Interpretació de troballes histoquímiques, immunohistoquímiques, de microscòpia electrònica i patologia molecular.

- Elaboració de l'informe citopatològic.
- Codificació dels informes conforme el sistema SNOMED.
- Coneixement de l'estudi citopatològic en avualació ràpida "in situ".
- Realització de puncions aspiratives amb agulla fina guiades per palpació.

Patologia molecular:

- Coneixement i indicació de les tècniques de patologia molecular.
- Interpretació dels resultats de les tècniques i realització d'informes integrats per a cada tipus patologies.
- Integració dels resultats a l'informe d'anatomia patològica.
- Rotació pel Core de Patologia molecular, informes de NGS.

Diagnòstic:

- Realització d'estudis intraoperatoris amb un nivell de responsabilitat I.
- Diagnòstics de cribatge de càncer colorrectal i cèrvix tutel·lats per un Especialista.

4.GUÀRDIES

Durant els 4 anys de la residència es realitzen guàrdies de l'especialitat, que consisteixen en:

- guàrdies presencials a les tardes, de 16 a 20 hores, per a recepció i processament de mostres (número variable al mes, entre 2 i 4, per a cada resident)
- guàrdies presencials els dissabtes, de 8 a 14 hores, per a realització d'autòpsies (aproximadament 1 cada dos mesos, per a cada resident).

Totes elles es fan al propi servei d'Anatomia Patològica.

5.CURSOS I SESSIONS

5.1.Pla de Formació Transversal Comú

R1 Inicial

Llibre del Resident-Llibre del Tutor: Presentació d'una eina informàtica per la recollida de l'activitat tant del Tutor com del Resident al llarg del període formatiu.

Farmacovilància: Donar a conèixer el programa de Farmacovigilància de l'Hospital Clínic.

Programa Hospitalari de Seguretat Clínica: Conèixer la gestió del risc assistencial al centre.

Sistemes d'Informació Assistencials. Història Clínica: Donar a conèixer el model d'història clínica de l'Hospital i les obligacions dels metges en relació a la creació i utilització de la documentació clínica. Introducció conceptual al sistema informàtic SAP i algunes recomanacions.

Protecció de Dades: Conèixer les implicacions legals, obligacions i drets a tenir en compte per el tractament de dades de caràcter personal. Drets i deures del pacient.

Suport Vital Bàsic + Desfibril·lador Extern Automàtic (DEA): Avaluar una víctima d'aturada cardíaca. Administrar ventilacions efectives. Administrar compressions toràciques. Conèixer les indicacions d'ús d'un desfibril·lador extern semiautomàtic.

Transfusions: Donar a conèixer rel protocol de transfusions de l'Hospital Clínic.

Introducció a la Bioètica: Conèixer les bases ètiques i morals de l'exercici de la professió i les obligacions legals que d'elles se'n deriven.

La donació d'òrgans i teixits per transplantaments: Identificar als potencials donants d'òrgans i teixits. Conèixer els procediments bàsics de donació i trasplantaments.

Prevenció de Riscos Laborals: Proporcionar informació sobre la gestió de la Prevenció de Riscos Laborals a l' Hospital Clínic de Barcelona. Identificar els riscos laborals associats a l' activitat a desenvolupar com a Facultatius i donar a conèixer les mesures preventives a adoptar per minimitzar-los. Oferir els circuits i actuacions establerts en matèria de Salut Laboral.

Aspectes clau dels anàlisis clínics a l'Hospital: Donar a conèixer l'organització del Centre de Diagnòstic (CDB)

SAP: Conèixer a nivell d'usuari l'estructura i aplicatius informàtics de l'entorn clínic (Mapa de llits, Estació Clínica, IPA Prescripció, etc...) que utilitzaran al llarg de la permanència a l'Hospital.

Violència de Gènere: Estimular la sensibilitat i responsabilitat dels professionals sanitaris davant qualsevol situació de violència intrafamiliar o de gènere. Coordinar tota l'activitat realitzada en relació a aquesta situació (detecció, circuits assistencials, formació i recerca).

Ecologia Emocional: Realitzar una aproximació al model d'Ecologia Emocional i la seva aplicació al Clínic. Familiaritzar-nos amb algunes eines de gestió emocional i treball amb valors.

R1 on-line inicial

Protecció Radiològica: Oferir formació bàsica en protecció radiològica, que avaluï un coneixement teòric pràctic adequats, per garantir la protecció radiològica del pacient i dels treballadors exposats. Curs de formació a través del Departament de Salut.

Qualitat i Seguretat dels Pacients: Proporcionar uns coneixements bàsics en qualitat i seguretat dels pacients en l'atenció sanitària que serveixin per contribuir a crear cultura de qualitat i seguretat clínica; afavorint que els professionals detectin en els seus llocs de treball problemes i oportunitats de millora continua; donant-los les eines fonamentals del treball en gestió de la qualitat.

R1

Comunicació Assistencial: Adquirir les habilitats bàsiques per dur a terme una comunicació eficient en l'activitat clínica habitual. Conèixer les eines per fer front a les diverses situacions de conflicte en el context assistencial. Proporcionar habilitats de comunicació en situacions d'alt contingut emocional (males notícies). Conèixer les estratègies de comunicació entre professionals.

R2

Consentiment Informat i Confidencialitat del Pacient. Atenció al procés de la mort: Comprendre la necessitat i la importància del consentiment informat. Reconèixer l'impacte de la confidencialitat en la relació metge -pacient. Conèixer els deures ètics bàsics en medicina: procurar beneficis, no ocasionar danys evitables, respectar l'autonomia de les persones i buscar la màxima qualitat en la distribució dels recursos sanitaris. Comprendre el paper del metge en que els processos de la mort derivi d'acord amb els valors de la persona malalta. Entendre que és la limitació de l'esforç terapèutic. Acceptar el dret dels pacients de rebutjar tractaments o actuacions mèdiques, inclòs els de suport vital. Conèixer els documents de voluntats anticipades (DVA) i com ajudar a les persones que vulguin atorgar-los.

R-Variable

Introducció a la Recerca: Es divideix en 6 mòduls que es poden fer al llarg de la residència

5.2. Sessions Generals de Residents

Són organitzades per la Comissió de Docència, tenen una periodicitat mensual i tracten temes generals d'interès per als residents de les diferents especialitats. Les presentacions són gravades i incorporades a la Intranet de la Direcció de Docència per tal que els residents que no puguin assistir a la sessió tinguin l'oportunitat de visualitzar-la posteriorment:

<https://intranet.clinic.cat/?q=ca/direccio-docencia/documentos/sessions-generals-de-residents>

5.3. Cursos i Sessions de l'Especialitat

Al Servei d'Anatomia Patològica es realitzen sessions docents diàries durant tot l'any, exceptuant en el període estival, a la sala de sessions del Servei:

- Les sessions dels dilluns estan englobades en el curs de formació mèdica continuada anomenat "Actualització en Anatomia Patològica" i s'acrediten a través del "Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries - Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud". Consisteixen en revisions exhaustives o actualitzacions de temes específics, realitzades pels facultatius del propi Servei i també per residents d'últim any.
- Les sessions dels dimecres estan destinades a cursos monogràfics, en número de 3-4 cada any, de manera que cada 5 anys es realitza una revisió i actualització de tota la patologia. Cada curs té de 5 a 10 hores lectives. Aquests cursos també s'acrediten a través del "Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries - Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud".
- En les sessions dels dimarts i els divendres es discuteixen entre 5 i 8 casos amb interès docent de les diferents subespecialitats, freqüentment coincidint amb els cursos monogràfics realitzats els dimecres. Les preparacions histològiques dels casos poden entregar-se als residents amb com a mínim 24 hores d'antel·lació per a que puguin estudiar-los i discutir-los. En aquestes sessions es fomenta la participació de tots els residents, els quals discuteixen els casos presentats. Alguns dels casos també poden ser presentats pels propis residents.
- En la sessió d'autòpsies (dijous) es presenten casos de patologia autòpsica, per part dels residents implicats i sota la supervisió dels adjunts. Un dijous al mes es realitza una sessió de correlació radiològica-patològica, conjuntament amb el Servei de Radiodiagnòstic (CDI). Dos dijous a l'any es realitza també una sessió de correlació clínic-patològica, conjuntament amb el Servei d'Oncologia Mèdica (ICHMO). Cada dijous es realitza una sessió clínic-patològica d'actualització conjuntament amb el Servei d'Hematologia (ICHMO).

A més a més de les sessions pròpiament departamentals, el resident assisteix durant cada rotació per les diferents subespecialitats a les sessions conjuntes amb els departaments clínics i quirúrgics així com als comitès oncològics de cada àrea.

Com a part de la formació, els residents presenten també casos a les reunions mensuals que les Societats d'Anatomia Patològica i Citopatologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears organitzen periòdicament.

Finalment, es fomenta l'assistència dels residents a cursos monogràfics de l'especialitat organitzats a nivell estatal, ja sigui per altres centres hospitalaris o per societats científiques.

6. BIBLIOTECA

Tots els residents de l'Hospital Clínic tenen accés als recursos electrònics del CRAI (Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Recerca), i per tant a la Biblioteca Digital, de la Universitat de Barcelona.

1. El Catàleg (http://cataleg.ub.edu/*spi) és l'eina principal per localitzar els recursos d'informació que el CRAI posa a disposició dels seus usuaris.
2. El ReCercador (crai.ub.edu> Recursos d'informació> ReCercador +) ofereix un únic punt d'accés a diferents recursos electrònics. El CRAI està subscrit a més de 5700 revistes a text complet especialitzades en Medicina i Ciències de la Salut. També es poden consultar més de 60 bases de dades mèdiques, entre les que es troben: PubMed, Web of Science, Scopus o Cochrane Library.

Condicions d'accés als recursos digitals:

Els residents poden accedir al text complet dels articles de les revistes electròniques i a les bases de dades de pagament subscrites pel CRAI tant des dels ordinadors corporatius de l'Hospital com des del propi domicili. L'autenticació es realitza mitjançant un codi i contrasenya que es facilita als residents quan s'incorporen a l'Hospital Clínic.

7. RECERCA

7.1. Activitats de recerca

A tots els residents d'Anatomia Patològica se'ls estimula i ajuda a presentar comunicacions a congressos nacionals i internacionals, així com a cooperar en la publicació de treballs científics. Tots els residents poden participar activament en les línies de recerca del Servei. Tanmateix, i donat les particularitats de l'especialitat que fan la seva participació sigui determinant en nombroses àrees, també tenen la possibilitat de col·laborar en línies de recerca d'altres Serveis de l'hospital.

7.2 Doctorat

Per accedir al Doctorat es necessari cursar prèviament un Màster universitari, però hi ha algunes excepcions:

- Els Residents que hagin finalitzat al menys el segon any de residència poden accedir directament al Doctorat sense tenir que cursar els estudis de Màster.
- Els Graduats en Medicina no necessiten cursar el Màster.

8. PREMIS

8.1. Contractes de Recerca

Es concedeixen anualment 15 Contractes Clínic d'Investigació "Emili Letang-Josep Font" i 1 Contracte d'Investigació "Clínic-La Pedrera" que consisteixen en contractes de 2 anys de durada que cobreixen el salari i despeses d'un projecte d'investigació. Es poden presentar els residents que finalitzin la seva formació com a especialistes el mateix any de la convocatòria. Per a la seva valoració es té en consideració el currículum vitae del candidat i la presentació d'un projecte d'investigació.

8.2. Premi Clínic-Mutual Mèdica

Cada any es concedeix 1 Premi Clínic-Mutual Mèdica al MIR que finalitzi la seva formació a l'any de la convocatòria i que obtingui la puntuació més elevada en la valoració dels aspectes docents.

8.3. Premis Clínic-MSD

Es concedeix cada any 1 premi Clínic-MSD al millor EIR que finalitzi la seva formació a l'any de la convocatòria i 3 premis Clínic-MSD post-residència als millors residents de les altres especialitats. Aquests premis pretenen donar reconeixement a aquells residents que hagin destacat més durant els anys de residència en els àmbits d'aprenentatge clínic i assistencial, comportament ètic, treball en equip i esperit científic.

8.4 Premi Antonio Palacín al millor resident en Patologia Autòpsica

Es valora el número, temps de resposta i qualitats dels informes de patologia Autòpsica.

8.5 Premi Antonio Cardesa a la millor comunicació d'un resident congres nacional o internacional.

Es valora la qualitat, el format de la participació (Oral o pòster) així com el grau d'implicació del resident en un projecte científic del Servei d'Anatomia Patològica.